

джерела. В результаті спалювання палива утворюється 78% діоксиду сірки від загальної його кількості. Вуглеводні, небезпека появи яких пов'язана з тим, що вони є проміжними продуктами в процесі утворення озону, поступають в атмосферу при спалюванні палива і при переробці нафтопродуктів, крім того, багато вуглеводнів виділяються в процесі зростання і розмноження рослин. За оцінками учених з природних джерел у всьому світі щорічно виділяється 117 млн. т. вуглеводнів, а з антропогенних джерел 100 млн. т. Проте вуглеводні, присутні в атмосфері міст, в основному є продуктами згорання.

Значні кількості оксидів сірки викидаються в атмосферу при виробництві міді, свинцю і цинку з сульфідних руд, а також в процесі очищення нафтопродуктів. Велика частина викидів SO_2 пов'язана із спалюванням палива в топках для отримання необхідного для процесу тепла. Гази, що утворюються, містять SO , звичайно використовуються для виробництва сірчаної кислоти.

ТзОВ «Мехсервіс» знаходиться в центрі населеного пункту і вносить свій вагомий негативний вплив на стан навколишнього середовища регіону. Проаналізувавши данні зрозуміло, що ТзОВ «Мехсервіс» в робочих зонах має викиди забруднюючих речовин таких як: діоксид сірки (SO_2), оксиди азоту (NO і NO_2), оксид вуглецю (CO), а також значний шкідливий вплив на здоров'я працівників сажі та свинцю.

Список використаних джерел.

1. Запольський А.К., Салюк А.І. Основи екології. – 2003. – С. 36-37.
2. Джигирей В.С., Сторожук В.М., Яцюк Р.Р. Основи екології та навколишнього природного середовища. – К., 2001. – С. 267-270.
3. Екологічна експертиза та природоохоронне інспектування : навчальний посібник / Р.Ю. Гаврилянчик, Л.С. Васик, О.В. Павлів, Я.В. Каленчук. – Кам'янець-Подільський : Подільський державний аграрно-технічний університет, 2010. – 112 с.

**ЕКОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ СТРУКТУРИ ТА СКЛАДУ ВИКИДІВ
ВАТ «МОГИЛІВ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ГАЗОВОГО
УСТАТКУВАННЯ ТА ПРИЛАДІВ»**

Хмиз С. – студент 4-го курсу, спеціальність «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»,
Керівник: доцент Трач С. В.

Кафедра моніторингу навколишнього середовища та збалансованого природокористування

Для того, щоб виділити антропогенні зміни на фоні природних, виникла необхідність в організації спеціальних, так званих моніторингових

спостережень за змінами стану біосфери під впливом людської діяльності. Дослідивши динаміку таких змін, можна прогнозувати різні варіанти і сценарії їх подальшого розвитку в межах заданих екологічних та економічних параметрів, які забезпечують гармонізацію відносин між виробництвом та навколишнім середовищем. А виконати це можна лише методом екологічного моніторингу, що і передбачено Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998р., № 391. Тому наша робота з оцінки забруднення атмосферного повітря на прикладі ВАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів» є актуальною як з науково - теоретичних так і практичних позицій.

Джерелами утворення забруднюючих речовин по території підприємства є: зварювальні апарати, механообробні верстати, ковальський горн, піч відпалу, піч ТВЧ, закалочні ванни, фарбувальні камери, деревообробні верстати, дробеметні машини, вагранки закритого типу, індукційна піч, розлив чавуну, побутові котли, зарядка акумуляторів, автомашини.

Із забруднюючих речовин, що викидаються, п'ятиокис ванадію належить до 1 класу небезпечності, двоокис азоту – до другого класу, окис вуглецю – до четвертого, а решта до третього класу небезпечності речовин.

Перевищення максимально-разової граничнодопустимої концентрації відбувається за такими речовинами: сажа, двоокис азоту та сірчистий ангідрид.

За нашими розрахунками по речовинам, що перевищують максимально-разову гранично допустиму концентрацію відстань, на якій формується максимальна приземна концентрація забруднюючої речовини становить 147,9 м для двоокису вуглецю і сірчистого ангідриду, та 73,9 м для сажі.

Для двоокису вуглецю концентрація в межах гранично допустимої формується на відстані 600 м. Для сажі концентрація в межах гранично допустимої формується на відстані 400 м. Для сірчистого ангідриду концентрація в межах гранично допустимої формується на відстані 200 м.

Для ВАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів» після врахування рози вітрів, ми маємо, що у всіх напрямках уточнена санітарно-захисна зона становить від 256 до 1792 м. Населені пункти в цю зону не входять, окрім південно-східного напрямку, де встановлена найбільша відстань санітарно-захисної зони.

В цьому напрямку дують переважаючі вітри регіону, тому і відстань зони забруднення значно збільшена.

Тому, з південно-східної сторони території ВАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів», необхідно насадити лісосмугу із сосни шириною не менше 30 м із густотою насаджень не менше 5000 шт./га. Це сприятиме значному очищенню потоків повітря від забруднюючих речовин, зменшенню їх поширення в напрямку житлової зони.

Список використаних джерел.

1. Закон України про охорону навколишнього середовища. – К.: Мінекобезпеки, 1991.
2. ДСТУ 3959 – 2000 Охорона довкілля та раціональне поводження з ресурсами. Методики біотестування води. Настанови.
3. ГОСТ 17.0.0.01 – 75. Система стандартів в області охорони природи и использования природных ресурсов. Основные положения.
4. Гаврилянчик Р.Ю. Екологічний моніторинг перспективних територій для включення в заповідну зону майбутнього Хотинського національного природного парку / Р.Ю.Гаврилянчик, А.В. Степась // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – Полтава, 2008. – № 4. – С. 90-92.

ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТІЧНИХ ВОД ФЛІЇ ДНІСТРОВСЬКОЇ ГЕС ВАТ «УКРГІДРОЕНЕРГО»

Кримняк В.В. – студентка 4-го курсу, спеціальність «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

Керівник: доцент Гаврилянчик Р.Ю.

Кафедра моніторингу навколишнього середовища та збалансованого природокористування

Водопостачання адміністративного комплексу Дністровської ГЕС здійснюється з водопровідних мереж Новодністровського тепловодоканалу.

Водовідведення ГЕС включає самопливну внутрішню майданчикову каналізаційну мережу, установку "BioTAL-50", на якій здійснюється очищення стічних вод, та напірний колектор для відкачування очищених стічних вод у р. Дністер.

Установка "BioTAL-50" – це споруда, призначена для повного біологічного очищення господарсько-побутових стічних вод продуктивністю 50 м³/добу. Вона складається з трьох послідовно з'єднаних реакторів послідовно-періодичної дії.

Технологія очищення у ній включає п'ять зон обробки стічних вод:

- I зона – зона грубого очищення, де вилучаються грубі домішки;
- II зона – зона біологічного передочищення (преаератор);
- III зона – зона біологічного очищення;
- IV зона – зона доочищення (нітрифікація, денітрифікація);
- V зона – зона прояснення з функціями контактного резервуару.

Лабораторне обстеження роботи споруд показує, що вони у цілому забезпечують показники якості очищених стічних вод, що висуваються до типових споруд біологічного очищення.

Однак, аналіз даних, які характеризують роботу очисних споруд, вказує на незначний ступінь очищення за трофо-сапробіологічними